

02.03.2020

Czasopismo

Zaproszenie do nadsyłania zgłoszeń artykułów do czasopisma „Archiwum Emigracji: Studia - szkice - dokumenty”

Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże. Emigracja polska w krainie Mistrala, Daudeta i Pagnola

Według danych francuskiego INSEE (Narodowego Instytutu Statystyki i Studiów Ekonomicznych) w regionie Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże (Provence-Alpes-Côte d'Azur, w skrócie PACA) pod koniec XX wieku mieszkało ponad 20 000 Polaków. Liczbę tę można ocenić jako niewielką, jeżeli weźmie się pod uwagę liczebność polskiej emigracji w innych krajach i regionach na świecie, jednakże warto zaznaczyć, że jest to piąta pod względem liczebności grupa narodowościowa w tym regionie, a grupy zajmujące wyższe miejsca to emigranci pochodzący z państw bezpośrednio z nim sąsiadujących (Włochy) lub z dawnych kolonii (kraje afrykańskie południowego wybrzeża Morza Śródziemnego). Należy także podkreślić, że liczby i statystyki nie odzwierciedlają nawet w niewielkim stopniu związków kultury polskiej z regionem i trwałej obecności w nim Polaków – obecności wynikającej z dramatycznych wydarzeń polskich walk narodowowyzwoleńczych w XIX wieku, po których następowały fale emigracji, a zarazem kontynuowanej już trzeci wiek.

Pierwszym polskim ośrodkiem kultury w środowisku emigracyjnym w Prowansji można nazwać obóz oficerski w Awinionie, który istniał od stycznia 1832 do maja 1833 r. To w nim podjęto trud pracy redakcyjnej nad przedstawieniem spraw polskich „nad brzegami Durance i Rodanu” (pełny tytuł pierwszego czasopisma brzmiał: „Bard Nadwiślański nad Brzegami Duransy i Rodanu”). Po jego likwidacji nastąpiło rozproszenie Polaków ze względu na skierowanie ich do innych ośrodków lub decyzję o samodzielnej organizacji życia w Prowansji. W 1838 r. posadę redaktora naczelnego dziennika „Mémorial d'Aix” w Aix-en-Provence obejmuje Polak, Konstanty Gaszyński, uczestnik powstania listopadowego i poeta debiutujący jeszcze w przedlistopadowej Warszawie.

Temat polskiej emigracji we Francji należy do bardzo chętnie podejmowanych i powstało już wiele prac przybliżających to zagadnienie, zwłaszcza pióra historyków. Na stałe wpisały się w pejzaż akademicki monografie Sławomira Kalembki, Wiesława Śladkowskiego, Janine Ponty i wielu innych wybitnych specjalistów.

Zeszyt monograficzny czasopisma „Archiwum Emigracji”, wydawanego na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, do którego współtworzenia Państwa zapraszam, obejmuje węższy zakres tematyczny, dlatego zachęcam do odkrywania nieznanymi jeszcze świadectw polskiej obecności na południowym wschodzie Francji. Warto też pamiętać, że dawna *Provincia Romana*, teren położony u ujścia Rodanu, na wybrzeżu Morza Śródziemnego, od wieków był skrzyżowaniem wielu szlaków prowadzących z Zachodu do Orientu i z Północy na Południe, a zatem był także świadkiem ruchów migracyjnych. Jeszcze jeden aspekt kultury regionu wymaga uwypuklenia: mniejszość językowa oksytańska z dialektem prowansalskim. Zagadnienia poruszane w numerze mogą więc dotyczyć szerszego kontekstu emigracji z państw Europy Środkowo-Wschodniej do Prowansji i sąsiednich regionów od XIX wieku do współczesności.

Jako redaktor merytoryczny planowanego numeru czasopisma zapraszam Państwa - historyków, literaturoznawców, socjologów, kulturoznawców, komparatystów - do nadsyłania artykułów, które mogą dotyczyć następujących tematów:

- kultura ojczyzny a miejsca pobytu - zbliżenia i rozziewy;
- archiwa regionu PACA i ich rola w badaniach nad dziejami emigracji;
- struktura polskiej emigracji w regionie PACA dawniej i dziś;
- sylwetki wybitnych postaci: literatów, artystów, historyków związanych z regionem;
- instytucje upamiętniające ważne polskie postacie w regionie PACA: status, źródła finansowania, stan;
- blogosfera przedstawiająca udział Polaków w kreowaniu kultury regionu oraz najważniejsze zabytki z nimi związane - twórcy, tematy, aktualności;
- emigracja polska a inne mniejszości narodowe, etniczne i językowe w regionie, np. grecka w Marsylii; emigranci z innych państw Europy Środkowo-Wschodniej w regionie;
- czasopisma polskie na emigracji, Polacy redagujący prasę regionalną;
- obraz kultury regionu w literaturze pięknej i literaturze dokumentu osobistego.

Powyższa lista nie wyczerpuje tematów, które mogą zostać poruszone w numerze. Zapraszam do nadsyłania tekstów, które wejdą w skład takich części czasopisma,

Biuletyn Polonistyczny

jak studia, artykuły, szkice, opracowania źródłowe, wspomnienia, recenzje publikacji poświęconych emigracji i komunikaty.

Propozycje tematów (w języku polskim lub francuskim) będą przyjmowane do 9 kwietnia 2020 r. Ostateczny termin nadsyłania tekstów to 30czerwca 2020 r.

Instrukcja przygotowania tekstów polskojęzycznych znajduje się na stronie https://www.bu.umk.pl/Archiwum_Emigracji/gazeta/autorzy-artykuly.html.

dr Magdalena Kowalska

e-mail: mkowalska@umk.pl

Kontakt z redakcją:

Archiwum@bu.uni.torun.pl

Słowa kluczowe: emigracja, region, Polacy, Archiwum Emigracji, ojczyzna, blogosfera